

U.S.A. CANADA

KONTAKTORGAAN VAN DE STUDIEGROEP USA CANADA • OPGERICHT 10 JAN. 1970

Redactie:
V.TEN BRINK,
Van Oosten de Bruijnstraat 147
H A A R L E M.

Mededelingenblad nr. 3
oktober 1970.

O P D E G O E D E W E G !

Verheugend is te constateren dat er in grote mate een groeiende belangstelling en medewerkingsbereidheid zich in onze groep baanbreekt.

Uit de inhoud van dit nummer blijkt duidelijk in hoeverre deze medewerking zich manifesteert. De leerzame en wetenswaardige beschouwingen van vele onzer deelnemers van diverse pluimage, laat zien dat onze groep zich in een algemeen gunstige zin ontwikkeld.

Ook de gestadige groei van het aantal nieuwe deelnemers die zich tot onze groep voelen aangetrokken bewijst dat we op de goede weg zijn.

Ons, zo lang verbeide rondzendverkeer is van start gegaan.

Door verschillende oorzaken, buiten onze competentie liggend, kon hierin niet eerder worden voorzien.

Moge, met Uw daadwerkelijke medewerking, dit winterseizoen een verdere gunstige voortgang betekenen op de goede weg.

R e d a k t i e .

De first day covers van de USA. ,

Vele filatelisten halen nog steeds de schouders op voor het verzamelen van first day covers. Het is immers maakwerk. Tot op zekere hoogte is dat juist, maar dat wil nog niet zeggen dat het niet filatelistisch is om ze te verzamelen. In wezen maken ze deel uit van de posthistorie, niet alleen omdat ze er zijn, maar ook omdat ze de dag waarop de zegels voor het eerst aan het publiek mochten worden verkocht accentueren.

Een voor Amerika interessant facet is nog dat elke zegel verband houdt met een historische gebeurtenis, een persoon of iets dergelijks. Meestal van Amerika zelf, bij uitzondering van buiten Amerika. De first-day covers geven een afbeelding die eveneens verband houdt met genoemde gebeurtenis of persoon zodat hierdoor nog een extra illustratie ontstaat over de zegel en diens achtergrond.

Doordat Amerika zo goed als geen series kent, maar meestal losse uitgaven is het aantal fdc's zeer groot en alleen uit dien hoofde een prachtig verzamelobject. Bovendien komt daar nog bij dat, in tegenstelling met Nederland, niet wordt gewerkt met een gemonopoliseerde uitgave. Van een en dezelfde zegel zijn meerdere fdc's van verschillend fabrikaat. Hoeveel dat er zijn is mij niet bekend. Er is mij het getal 70 á 80 gegend naar zekerheid hieromtrent heb ik niet. In mijn eigen collectie is tot nu toe 10 het grootste aantal. De meest bekende zijn Artcraft, Artmaster, Fleetwood, Stephen Anderson, Cachet Craft, maar er zijn er veel meer. Ook blanco covers zijn toegestaan, terwijl er ook een soort universele cover is net een wereldbol als embleem omsloten door de woorden "First-day Cover".

De afstempeling geschiedt ook niet net als in Nederland uitsluitend aan het hoofdstekantoor, maar voor elke uitgave kan een of meerdere plaatsen worden toegewezen tot het afstempelen van de fdc's. Meestal houden deze plaatsen verband met de gebeurtenis waarop de zegel betrekking heeft. Bijvoorbeeld Scott nr. 744, de 5 ct Yellowstone-park is afgestempeld in Yellowstone, nr. 961 3 ct USA, Canada Friendship in Niagara Falls, no. 978 3 ct Gettysburg Address to Gettysburg. Er kunnen zoals gezegd ook meerdere plaatsen worden aangewezen zoals nr 894, 3c Pony Express met afstempelingen uit St. Joseph en Sacramento en nr. 657 2c Sullivan, waarvoor zelfs 16 plaatsen zijn aangewezen.

Tot + 1922 was afstempeling in elke plaats nog nogelijk maar deze zegels zijn stuk voor stuk zo schaars en kostbaar dat het aanleggen van een collectie van enige betekenis welhaast onmogelijk genoemd moet worden. Toch al deze factoren bij elkaar maken het gebied der fdc's zeer interessant en kunnen tot een boeiende collectie leiden. Volgens de Scott-Catalogus zijn er reeds fdc's bekend van de uitgifte uit 1851, uiteraard zijn deze zeer zeldzaam, maar je weet nooit hoe je er nog eens tegen aanloopt. In verhouding tot de aantallen in Nederland vallen die in de USA nogal tegen, alhoewel + 500.000 (1964/5) nog altijd een respectabel aantal is. Natuurlijk zijn er uitschieters zoals nr. 1246, de 5c John F. Kennedy-zegel met een aantal van 2.003.096, hetgeen echter wel verklaarbaar is.

De vraag naar fdc's is vooral na de 2e wereldoorlog steeds groter geworden, kort daarvoor waren aantallen van 200.000 al zeer hoog.

Van de alleroudste zijn de aantallen niet gegeven, eerst ongeveer in 1933 begon men met het vastleggen hiervan en in 1934 waren aantallen van 30.000/40.000 nog heel gewoon.

Uiteraard is het verzamelen van fdc's iets kostbaarder dan het verzamelen van de losse zegels, maar ja alle waarde is nu eenmaal naar zijn geld, en wanneer men niet streeft naar te snelle completering, is er binnen redelijke tijd toch nog wel een mooie collectie aan te leggen.

Op veilingen zijn vaak nog wel partijtjes te koop tegen niet te hoge prijzen.

De belangstelling voor fdc van de USA is niet zo verschrikkelijk groot en daar is een dankbaar gebruik van te maken. Nog iets over het uiterlijk van de USA fdc's. De genummerde uitgaven die hiervoor zijn genoemd zijn gezien het tijdsbeeld waarin ze zijn uitgegeven redelijk van uiterlijk. Er zijn zelfs zeer fraaie bij zoals bijv. de Kerst fdc 1969. Er zijn er ook bij die je reinste kits zijn, maar is dat erg?

Het is een dankbaar object voor iedere kritische verzamelaar en, dat staat buiten kijf, ze zijn bijzonder leerzaam voor het uitbreiden van de kennis van het land dat filatelistisch onze grote belangstelling heeft, de USA.

Aan de hand van (zeer simpele) schetsen zal ik trachten U een beeld te geven van alle bekende geheime tekens. Door dat echter de platen slijten, en de geheime tekens soms zeer klein waren, is het mogelijk dat ze deels weggeval-
len zijn. Bij de meest voorkomende afgesloten geheime te-
kens zal ik echter een opmerking maken en U vertellen hoe ze vaak eruit zullen zien. Ik wil U echter wel zeggen dat de afbeeldingen die de Scott geeft, soms wat onnauw-
keurig zijn, en niet helemaal aan de werkelijkheid beant-
woorden. De gebezigde nummers zijn uiteraard weer Scott-
nummers.

DE "BANK NOTE ISSUES" VAN 1870-1888.

(SLOT)

- // 156. 1 cent ultramarijn. Figuur 7. Het geheime teken bestaat bij dit zegel uit een smal streepje in de eerste parel links van het cijfer "1". Dit streepje kan voorkomen in verschillende dikten, maar het komt nooit helemaal verdwenen voor. Evenals bij de meeste waarden komt bij dit zegel een experimentele grill voor, van het J-type. De afmetingen zijn bij benadering 7 x 9,5 mm. Deze grill is vaak door het papier heengedrukt. De zegel komt voor op dubbel papier.
- // 157. 2 cent bruin. Figuur 8. Hier bestaat het geheime teken uit een klein opengewerkt vlekje onder het balletje net boven de letters "U.S.". In tegenstelling tot wat Scott zegt, is dit zeer zeker nooit een smal diagonaal streepje, hoewel door afslijting van de plaat het vlekje zeer onduidelijk kan zijn. De zegel komt voor met grill (J-type) en ook op dubbel papier. Bovendien is ze als 1 cent gebruikt, en daarvoor op verschillende manieren gehalveerd.
- // 158. 3 cent groen. Figuur 9. Dit is een der moeilijker te identificeren zegels. Het geheime teken is hier een sterke schaduw onder de winpелuiteinden links, maar doordat de National soms de platen niet goed schoonhield, lijken deze er soms sterk op. Komt ook voor met J-type grill en op dubbel papier.
- // 159. 6 cent dof-rose. Figuur 10. Door plaatvervuiling van de National-druk soms ook verwarrend, maar toch duidelijker dan de 3 cent. Vier, soms drie

vertikale schaduwlijnen in het linkereind der wimpel zijn dikker. Ook met J-type grill en op dubbel papier.

// 160. 7 cent oranje-vermiljoen. Figuur 11. Misschien wel de eenvoudigst herkenbare, door de twee boogjes op de uiteinden van de driekwart bol rechtsonder. Komt voor met grill, doch niet op dubbel papier.

// 161. 10 cent bruin. Figuur 12. De zegel, die ons bij de volgende drukken zo in de steek gaat laten, heeft hier nog steeds een duidelijk lijntje in het bal-letje onder de "E" van "Postage". Het kan soms al erg dun zijn, naar het is nog nooit helemaal afgebroken. Bestaat op dubbel papier en met J-type grill.

// 162. 12 cent zwart-violet. Figuur 13. Het geheime teken, een grote krul in de voet van de "2" is hier altijd zonder enige moeite te herkennen. De zegel kan voorkomen met J-type grill, doch niet op dubbel papier.

// 163. 15 cent geel-oranje. Figuur 14. Mede door de ongelukkig gekozen gele kleur is dit een van de meest lastig te identificeren van alle Continentals. Ook een der meest omstreden, want over het geheime teken is men het niet eens. Omdat we ons beter aan de Officiële lezing kunnen houden, geef ik alleen een schets van de officiële identificatie-methode, en raak de niet officiële even aan.

Veel klassieke filatelisten hier in de States nemen tegenwoordig aan, dat het echte geheime teken op dit zegel een verdikking is van de linker-onder kadderrand, naar deze zienswijze wordt niet algemeen gedeeld. Maar omdat geel moeilijk drukt, moeilijk zichtbaar is en omdat de inkt soms ongelijk verdeeld is bij dit zegel, kan de "V" in de linkerbovenhoek soms wel afwezig zijn op een Continental, en aanwezig lijken op een National. Keuring van dit zegel verdient aanbeveling. Het zegel komt voor op dubbel papier en met J-type grill; in deze beide gevallen is het zeker een Continental.

// 164. 24 cent paars. Hoewel vaststaat, dat de Continental vellen van deze zegels heeft geleverd, is er nooit

een zekere manier van identificatie gevonden. Zowel de kleur, het papier en zelfs de samenstelling van de inkt zijn volkomen identiek op National zegels en exemplaren die van de Continental geweest kunnen zijn. De zegel is nooit gevonden met J-type grill, echter wel met dubbel papier. De National heeft dit zegel echter gedrukt op dit experimentele papier.

// 165. 30 cent grijszwart. Doordat de Continental noch de American ooit aanleiding hebben gevonden, de plaat voor dit zegel te vernieuwen, is het geheine teken van dit zegel ook niet bekend.

De zegel is echter een eenvoudig te herkennen door de ietwat grijzere kleur. Kont ook voor met J-type grill en op dubbel papier.

// 166. 90 cent rose-karmijn. Ook dit zegel is nooit opnieuw geplaat, doch weer is de kleur een uitkomst. Scott geeft echter rose-karmijn, wat een arme omschrijving is voor het zeer heldere vermiljoen rood, in tegenstelling tot de wat donkerder karmijnkleurige National-zegels. Dit zegel komt voor noch met grill, noch op dubbel papier.

Naar aanleiding van het dubbele papier dient nog vermeld te worden, dat twee National waarden ook (sporadisch) op dit soort voorkomen, en wel de nummers 148 - en 153. Het is echter goed mogelijk dat deze zegels toch Continentals zijn; dit is niet met zekerheid te zeggen.

Bovendien zijn de nummers 156 t/m 166 ook gedrukt op papier met dunne zijdedraadjes doorsponnen; zegels op dit papier zijn eveneens schaars. Na deze serie is het gebruik van de "grill" met uitzondering van de nummers 178 en 179 afgeschaft. Alle zegels van de National en de Continental zijn, met uitzondering van de experimentele papieroorten, gedrukt op het z.g. "white wove paper". (Zie onder "Het Papier").

1875. The Continental Bank Note Company. Special Printing.

In 1875 gaf de postadministratie opdracht tot het herdrukken van de elf waarden, tot nog toe uitgekomen. Het is deze speciale druk, die ons laat zien dat de 24 cent wel gedrukt is door de Continental, maar niet herplaat is. Inmers was dit wel gebeurt dan zou de 24 cent een geheel teken moeten hebben.

Deze speciale serie herdrukken was bedoeld voor de verkoop aan verzamelaars tijdens de "Centennial Exposition" van 1876. De zegels zijn ongegond uitgegeven en voor frankering geldig geweest, doch tot op heden zijn alleen de 3 cent en de 24 cent gebruik gevonden. De zegels zijn gedrukt op zeer wit papier, overigens van dezelfde soort als de voorgaande gewone drukken.

De speciale druk is herkenbaar aan het harde papier, en aan de tanding, die meestal gewoon met een schaar is doorgeknipt. Hierdoor missen vele zegels de perforatie, of zelfs hele delen van het beeld. De Scott katalogus geeft deze herdrukken de nummers 167-177.

1875. The Continental Bank Note Company.

In 1875 werd als gevolg van een internationale overeenkomst de kleur van de 2 cent gewijzigd in verniljoen. De zegel is gedrukt op geelachtig papier van dezelfde samenstelling als tot nu toe gebruikt. Deze twee cent waarde komt uiterst zelden voor op dubbel papier of met grill.

Vanwege de kleur kan de zegel niet veel moeite opleveren. Het Scott-nummer aan deze zegel gegeven is 178.

Tezamen met de 2 cent in gewijzigde kleur kwam een nieuwe 5 cent waarde uit met een beeltenis van Zachary Taylor. De zegel werd gedrukt op hetzelfde papier als de 2 cent, en de variëteiten op dubbel papier en met grill zijn al even schaars als bij de voorganger. Scott ~~178~~ 179.

Ook bij de twee nieuwe waarden konden exemplaren voor, op papier met erin verweven zijdedraadjes.

1875. The Continental Bank Note Company. Special Printing.

Ook van de twee aanvullingswaarden 178 en 179 werden herdrukken gemaakt, overigens met dezelfde bijzonderheden als de eerdere speciale druk. Scott ~~178~~ 180 en ~~179~~ 181.

1879. The American Bank Note Company.

In het voorafgaande hebben wij de naam van de American Bank Note Company al enige keren horen vallen. In de rest van dit artikel kort ik de naam weer af tot "American".

Op 4 februari 1879 ging de Continental op in de American, en op een dusdanige manier, dat van de oude naam niets meer overbleef. De nieuwe American heeft echter nog zeer lang de

platen van de Continental gebruikt zonder het drukkersmerk te veranderen. Heeft U dus een zegel met een randstukje, dat het Continental randmerk draagt, dan hoeft dit nog niet van haar te zijn. Het papier echter is hier degene die de juiste drukker hoort te verraden.

Voorts heeft de American een streek uitgehaald, die de verwarring voor filatelistische onderzoekers nog groter heeft gemaakt. Zij heeft n.l. voor de zegels ~~190~~ 190, 191 (deels) en 218 de oude platen van de Continental (en dus van de National) gebruikt, maar maakte voor zegel ~~217~~ 217 een geheel nieuwe plaat. Deze plaat, die ook voor een deel der oplage van ~~191~~ 191 gebruikt is, is echter niet van de "die" maar van de oude "transfer roll" van 1870 gemaakt. Deze plaat, met plaatnummer 405, heeft dus niet de geheime tekens, die wel op de "die" waren aangebracht. De vroegste drukken van Scott ~~10~~ 10 cent bruin) zijn door American gedrukt van de Continental platen 302 en 303, welke het geheime teken van 1873 hebben. Als wij echter een kollektie zegels ~~188~~ 188 bezien, valt ons op dat bij vele zegels het geheime teken nauwelijks of niet zichtbaar is. Blijkbaar werd de plaat te oud. Op een gegeven moment heeft de American voor de tien cent twee nieuwe platen aangeemaakt. Eerst plaat nummer 377, daarna plaat 378. En deze platen zijn ook weer gemaakt van de originele "transfer roll" van 1870, dus nog zonder geheim teken. Dit brengt de volgende konsekwentie met zich mee. Een zegel zonder geheim teken (~~187~~ 187) hoeft niet met alle geweld van plaat 377 of 378 afkomstig te zijn, maar kan van 302 of 303 afkomstig zijn, en dus in werkelijkheid zegel 188 zijn. Hoe dan? Wel, plaat 302 en 303 waren al zo erg versleten, dat vele van de zegels niet eens meer het geheime teken vertonen. De enige manier om met zekerheid te kunnen zeggen of een zegel 187 van plaat 377 of 378 is, is met een stripje. Heeft de buurzegel wel een geheim teken, dan zijn het nummers 188. Heeft echter de buurzegel geen hein teken, dan is het een paartje 187.

In plaat 302 noch 303 komen n.l. paartjes voor, die beide het geheime teken nissen. Heeft het zegel een rand met daarop het plaatnummer, dan is het helemaal geen probleem.

Alle door de American uitgegeven zegels vertonen verder een geheim teken, behalve uiteraard de 30 en 90 cent. De 24 cent is nooit door de American gedrukt, niet in een normale uitgifte tenminste.

Scott geeft de zegels de nummers 182-191, en de zegels zijn uiterst eenvoudig herkenbaar aan het poreuze papier, waar U bijna doorheen kunt kijken. De grill komt hier nooit meer voor, en ook is er naar één soort papier gebezigd.

1880. The American Bank Note Company. Special Printing.

Voor de derde maal een speciale herdruk van een serie binnen de komplette emissie mag wel een rekord gecoend worden. Deze heruitgifte is tot op heden niet gebruikt gevonden, maar kan wel zo voorkomen. Zij is gedrukt op hetzelfde poreuze papier als de normale uitgifte en ongewond verkocht. De kleuren horen hetzelfde te zijn, maar de drie series die ik gezien heb waren alle iets levendiger van kleur dan de normale uitgifte. Scott nummers zijn 192-204. De 10 cent is gedrukt van de Continental plaat 302 of 303, en kan derhalve zowel met als zonder geheim teken voorkomen.

Van de drie series die zijn herdrukt heeft de postadministratie geen afzonderlijke aantallen bewaard, doch ik geef U hier de totalen voor de speciale drukken van 1875 en 1880 om te laten zien hoe schaars deze zegels zijn.

1c (388); 2c bruin (416); 2c vermiljoen (917); 3c (267);
5c (317); 6c (185); 7c (473); 10c (180); 12c (282);
15c (169); 24c (286); 30c (179) en 90c (170).

Van de herdrukken echter is de 1880 druk de meest zeldzame. Overigens, het is niet verwonderlijk dat deze zegels zo schaars zijn. In die tijd was filatelie nog in de kinderschoenen; als men een 2 cent zegel had, dan was het genoeg. De verzamelaar in die tijd wist nog niet veel van papier en ook de geheime tekens moesten toen nog gevonden worden. Dit verklaart ook, waarom eigenlijk alle zegels duur zijn, ook de veel gebruikte waarden.

1881-1882. The American Bank Note Company.

In 1881 en 1882 werden voor enige waarden de oude "dies" geretoucheerd of overnieuw gegraveerd, met het gevolg dat enige veranderingen in tekening ontstond. De zegels zijn de 1c (Scott ~~182~~ 206, aug. '81); 3c (Scott ~~183~~ 207, juli '81); 6c (Scott ~~184~~ 208, juni '82) en 10c (Scott ~~185~~ 209, april '82).

Wederom geef ik U aan de hand van enige schetsen de verschillen weer tussen originele zegels en de geretoucheerde exemplaren.

- // 206 1 cent grijs-blauw. Figuur 15. De verticale lijnen in het bovenste deel van de zegel zijn geretoucheerd, en wel zo hevig dat de achtergrond nu ononderbroken lijkt. Bovendien zijn de ornamentversieringen boven de woorden "U.S. Postage" wat bijgewerkt.
- // 207 3 cent blauw-groen. Figuur 16. De schaduwlijnen om het centrale medaillon zijn in het origineel breed, in de herdruk ongeveer gehalveerd. De resten van de oude schaduw zijn soms echter nog te zien. Voorts is recht onder de "ts" van "cents" een kort, horizontaal lijntje aangebracht.
- // 208 6 cent rose. Figuur 17. Op de originele zegels vindt U vier verticale lijnen tussen het paneel en de kaderlijnen. Op de nieuwe zegels nog maar drie.
- // 209 10 cent bruin. Figuur 18. Op de originele zegels zijn tussen het ovaal en de rand van het schild vijf lijntjes te vinden; op de nieuwe zegels nog maar vier.

1888. The American Bank Note Company.

Na een periode van ongeveer zes jaar, waarin al een complete serie nieuwe gebruikszegels was uitgegeven, kregen we ineens nog eens twee oude bekenden terug. De waarden 30 en 90 cent, die we hiervoor al even hebben aangeroerd, werden in dit jaar weer uitgegeven als aanvulling voor een bestaande serie. Scott geeft beide zegels de nummers 217 en 218. Aangezien de kleuren gewijzigd werden tot respectievelijk oranjebruin en paars, zijn beide eenvoudig thuis te brengen.

Naschrift.

Met dit, ondanks de lengte toch nog beknopte, artikel hoop ik vele klassieke filatelisten in Nederland enige onbekende feiten te hebben gegeven, terwijl ik ook hoop dat enigen onder U belangstelling hebben opgevat voor dit moeilijke maar interessante terrein. Ik heb dit artikel geschreven gedurende de herfstmaanden van 1969, na mijzelf nauwkeurig op de hoogte te hebben gesteld van alles wat over deze zegels bekend is. Zonder de zeer gewaardeerde hulp van enige leden van de Atlanta Stamp Club en de Stamp Club Chattanooga, wiens verzamelingen ik heb mogen besturen, zou dit artikel niet geschreven zijn. Ik dank hen vanaf hier voor hun hulp.

P.C. TUKKER,
Atlanta, Georgia.

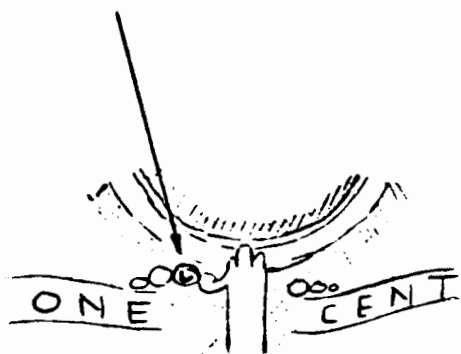

Fig. 7. Geheim teken. Scott 156.
Kort streepje in bol onder medaillon.

Fig. 8. Geheim teken. Scott 157.
Klein open plekje, links boven.

Fig. 9. Geheim teken. Scott 158.
Sterke schaduw, links onder.

Fig. 10. Geheim teken. Scott 159.
3 zware schaduwlijnen, links onder.

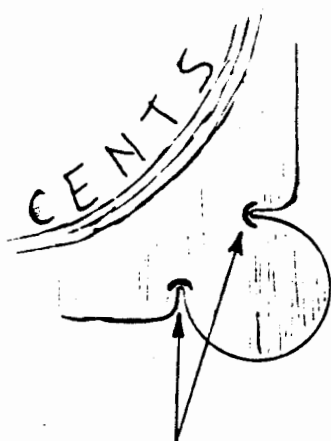

Fig. 11. Geheim teken. Scott 160.
Twee boogjes, rechts onder.

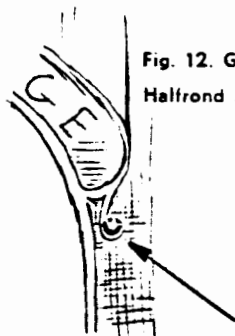

Fig. 12. Geheim teken. Scott 161.
Half rond streepje in bol rechts van medaillon.

Fig. 13. Geheim teken. Scott 162.
Krul in de voet van de 2.

TWAALF CANADESE KERSTZEGELS

Uit vijftigduizend kindertekeningen koos de postzegeladviescommissie van de Canadese posterijen twaalf prenten voor de kerstzegels van dit jaar.

De tekenwedstrijd, die dit grote aantal inzendingen opleverde, werd in de kersttijd van 1969 gehouden door de Canadese PTT in samenwerking met de provinciale diensten voor het onderwijs en de musea.

Vijf zegels van 5 cent, vijf van 6 cent, een van 10 en een van 15 cent, die alle op 7 oktober 1970 verschijnen. zijn het resultaat van deze actie.

De kerstzegels - gedrukt door de Canadian Banknote Company in rood, blauw, geel en zwart - hebben behalve de waarde-aanduiding als tekst "Canada - Christmas - Noel/1970".

De vijf tekeningen van de 5 cent zijn naast elkaar op hetzelfde vel geplaatst; ook de vijf verschillende 6-cents-zegels komen alle op één vel voor. Verzamelaars van combinaties kunnen dus hun hart ophalen.

De 5 en 6 cent zijn van het formaat 30 x 24 millimeter, de 10 en de 15 cent, ook liggend, meten 40 x 24 mm.

Van de 5-centszegels worden er 220 miljoen gedrukt, van de 6-cents-zegels 136 miljoen; de 10 en de 15 cent verschijnen respectievelijk in een oplage van 27 en 22 miljoen.

De kleine tekenaars varieerden in leeftijd van 5 tot 10 jaar, kwamen, op Yukon en de North-West-Territories na, uit alle Canadese provincies en mochten als beloning voor hun artistieke prestatie een uitstapje van een week naar Montreal maken.

A. G. C. Baert

Canada CHRISTMAS NOEL 1970 5

CHRISTMAS NOEL 1970

Canada 15

Canada CHRISTMAS NOEL 1970 5

Canada CHRISTMAS NOEL 1970 5

Canada CHRISTMAS NOEL 1970 5

CHRISTMAS Canada

CHRISTMAS Canada

CHRISTMAS Canada

CHRISTMAS Canada

CHRISTMAS Canada

Canada 10

Canada

16

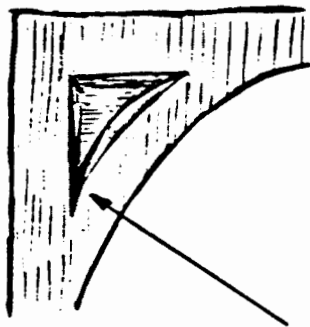

Fig. 14. Geheim teken. Scott 163.
Toelichting in de tekst.

Fig. 15. Nagraving. Scott 206.
Arabesken met diepe schaduwen.
Achtergrond compacte arcering.

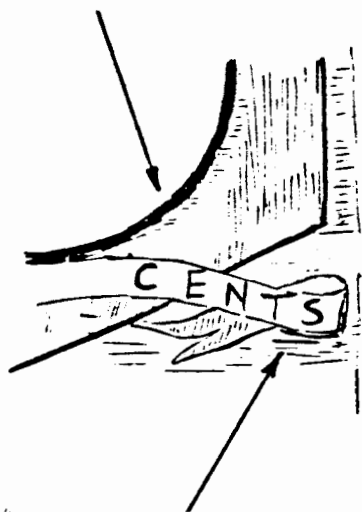

Fig. 16. Nagraving. Scott 207.
Dunne schaduwlijn rechts van het medaillon.
Kort horizontaal streepje rechts onder.

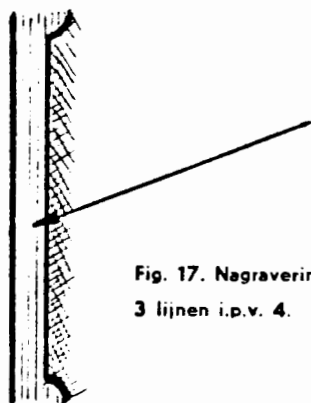

Fig. 17. Nagraving. Scott 208.
3 lijnen i.p.v. 4.

Fig. 18. Nagraving. Scott 209.
4 lijnen i.p.v. 5.

De PONY EXPRESS

1869 (Yv.nr.30), 1940 (Yv.nr. 412, 1960 (Yv.nr. 689).

In 1860 werd een postdienst ingesteld tussen St. Joseph - Miss. en Sacramento - Calif., een afstand van bijna 3200 km. Ongeveer anderhalf jaar later was de telegraaflijn tot het uiterste westen doorgetrokken en werd deze postdienst weer opgeheven.

De dienst werd onderhouden door onverschrokken ruiters, die, na een gedeelte van het traject te hebben afgelegd, de te vervoeren post overgaven aan anderen die de reis dan weer vervolgden. Iedere ruiter legde tussen 120 en 150 km af, onderweg zes- tot zevenmaal van paard wisselend. In de 79 weken, waarin deze postdienst werd onderhouden, werd ruim 300 maal de gehele afstand heen en weer afgelegd, overeenkomend met 24 reizen om de wereld. Vele malen moesten gevechten worden geleverd met indianen of paardedieven; enige ruiters overleefden dit niet terwijl verscheidene paarden deze krachttoer met de dood moesten bekopen. Slechts enkele van de ca. 80 ruiters, waarmede deze onderneming begon, wisten tot het eind vol te houden.

Naast deze uiterste krachtsinspanning is men tot een teleurstellend verliescijfer gekomen van 390.000, dollar; voor elke brief werd een gemiddeld tarief gerekend van 3 dollar terwijl de kosten aan ruiters, paarden, voeding, wisselplaatsen e.d. per brief 16 dollar bleken te bedragen. Hoe ook, deze postdienst heeft veel bijgedragen tot het openleggen van het uiterste westen, waarmede ook de nieuwsvoorziening ten zeerste gebaat is geweest. Zo werd de verkiezing van Lincoln tot president, dank zij de Pony Express, reeds zeven dagen daarna in San Francisco bekend. Als bijzonderheid kan nog worden gemeld, dat - volgens sommigen - William Cody, meer bekend als Buffalo Bill, één der koene ruiters was die tot het stopzetten van deze postdienst wisten vol te houden.

Sch.

KLASSIEK-THEMATIEK I-I-?

Overpeinzingen na 12 jaar specialisatie.

Twintig jaar geleden zou 'n dergelijke opschrift veel vraagtekens veroorzaakt hebben, maar in de vijftiger jaren, in de eerste jaren schoorvoetend, kreeg de thematiek in de philatelie langzaam maar zeker een belangrijke positie.

Enkele welwillende bekende philatelisten hielden wel eens pleidooien voor de thematiek, maar er waren ook veel tegenstanders. Persoonlijk herinner ik mij enkele stimulerende toespraken van Mr. Wolff de Beer in 1959 en 1961 (bij het bondsdiner).

Zelf behoor ik tot het groeiende aantal verzamelaars, die misschien nooit in het klassieke vlak tot iets gekomen zouden zijn, maar zich met veel plezier aan thematiek zijn gaan wijden. Daar heb ik meerdere opvallende ervaringen mee opgedaan.

In 1959 kwam ik na tien of meer jaren enigszins doelloos grasduinen, door een gunstige omstandigheid op een voor mij goed philatelistisch pad terecht. Hals over kop stortte ik mij op het nieuwe terrein en wist ik in 3 à 4 maanden mij zelf bijna te bederven onder een schat van nieuwe gegevens. In die zelfde periode maakte ik na 2 voorselecties ook mijn debuut op een tentoonstelling der Ned. Ver. van 1884 in Hilversum 1959. Waarschijnlijk heb ik met mijn geestdrift wel enkele selekteurs overbluft. Dat is met mijn thema van "Geschiedenis der U.S.A. op postzegels" niet zo verwonderlijk. Gebruikmakend van beroepsnatige riezen naar New-York, was ik al gauw begonnen met het napluizen van gegevens in de boekenschat der New-York Public Library en ook maakte ik gebruik van de Am. Bibliotheek in Amsterdam.

Intussen kocht ik hier en daar aanvullingen op het reeds aanwezige boekenbezit, tot in de kelder van een antieke boekenwinkel toe.

Voornamelijk uitverkoop en 2de hands, daar de geldbuidel een bescheiden inhoud had.

Daar moest ik ook intussen mijn aankopen van poststukken uit bekostigen, waar nee ik was begonnen.

Ik moest het van laag geprijsde objek-

ten hebben, maar daarom is het dubbel leuk, dat ik toch nog voor mij interressante stukken te pakken kreeg. Dat waren er overigens maar een 100-tal, na het doorzoeken van duizenden aanbiedingen.

Na de onstuimige aanloop in de eerste maanden van 1959, heb ik toen tot eind 1961 enkele fascinerende jaren beleefd. Nog 2-maal nam ik aan een tentoonstelling deel, beide malen met een nieuwe opzet, de tweede keer met een zeer geslaagd resultaat.

M.i. hoeft men dit, hoe aardig ook, niet als het belangrijkste te beschouwen, naar wel de stimulans te erkennen, n.l. om zo goed mogelijk voor de dag te komen.

Na 1961 kwan een ommekeer door veranderde werkzaamheden en van 1962-'64 kon niet veel gedaan worden. Maar hieruit bleek mij, dat onze hobby ook hier een voordeel kan hebben boven menige andere, n.l. dat je haareen poosje, desnoods enkele jaren, kan laten rusten en er dan weer mee kan door gaan.

Natuurlijk zal er achterstand komen, maar dikwijls is die wel in te halen.

Juist in de tijd van deze onderbreking kwan ik tot mijn opvatting, dat n.n. in de Thenatiek, de combinatie boekenphilatelie eigenlijk een der meest ideale liefhebberijen kan zijn.

Na 1964 besteeg ik opnieuw mijn hobby-paard om de rit voort te zetten, naar maakte weer een andere opstelling. Omdat nieuwe postzegel-uitgaven en eigen aanwinsten steeds andere mogelijkheden van opstelling bieden, blijft men a.h.w. telkens met mutaties van zijn bladen bezig.

Het is mij wel enkele malen gebeurd, dat de aanwinst van 1 à 2 postzegels en/of een poststuk, mij verleide tot een nieuwe aanpak van een afgerond deel der kollektie.

Dat heb ik nooit als bezwaar gevoeld, integendeel, alleen komt men dan wel gauw tijd te kort. Gevolg was, dat bladen der "oude opzet" overcompleet werden en daar deze van handgetekende teksten waren voorzien, verdroot mij dat nog al.

Tot ik op zekere dag besloot de afgedankte kollektiebladen met mijn gebruikte zegels te gaan bemannen (kernkollektie is met ongebruikte zegels, zoals in de thematiek veel gedaan wordt.). Bij het raadplegen voor de nieuwe bladen, van de oude gegevens, had ik menig maal veel gemak van mijn "reserve-kollektie".

Intussen zijn dat al 2 a 2½ sekundaire verzamelingen geworden en dat leidde voor mij tot een merkwaardige ontwikkeling. Langzaam maar zeker kreeg ik behoefte aan een kronologische volgorde der U.S.A.-postzegels, als een soort "moedreschip" voor de anderen. Mijn oude voordruk-album kon al lang geen genade meer vinden en nu probeer ik van gebruikte zegels mijn eigen "klassieke opzet op blanco bladen" te maken.

Nu is mijn streven er op gericht bij deze opzet de uitgif-
tedatum bij de zegels te vermelden, die voor mijn thema van groot belang zijn.

Misschien ga ik ook nog de plaats van uitgifte er aan toevoegen.

En nu zoek ik zo veel mogelijk naar zegels met datum en/of plaatsnaam afstempeling, waarvan niet zo veel aanbod is. Daarnaast kijk ik ook al met een half oog naar kurk-afstempeling en met pre-cancellations weet ik ook wel raad. Waar ik op mijn thematieke weg al neerdere zijpaden en zelfs wel eens bij tweesprongen terecht kwam, verbaasde het mij toch, dat ik ook min of meer in het klassieke vlak ben beland. Het ziet er naar uit, dat ik de eerste twintig jaar nog wel voort kan, maar voorlopig deert mij dat niet.

Al met al zou het voor mij, als deze "wedstrijd klassiek - thematiek" door blijft gaan, nog wel eens op een "gelijk spel" uit kunnen draaien.

Hoewel ik niet geloof, dat andere de zelfde ervaringen te wachten staat (eigenlijk wel jammer), is het misschien de moeite waard dit te vermelden.

Wellicht telt een op deze wijze gewaarschuwde "thenatikus" voor een halve "klassikus", want 12 jaar als in mijn geval is misschien wel wat lang voor een dergelijk "proces".

Waar men, als men er het zelfde plezier bij krijgt, overigens geen spijt van hoeft te hebben.

A.J. van Hulst.

De heruitgave in 1964 van dit opnieuw bewerkte up to date handboek, dat informatie bevat over 219 R.P.O. routes en 903 R.P.O. treinen, die nog steeds in de U.S.A. dienst doen, is het werk van bovenstaande Vereniging.

Routes worden naar hun naam alphabetis ingedeeld, met afstanden, naam der vervoerder, eindstations enz.. Tevens is opgenomen het eerste bekend geworden overzicht van P.O.D. transito-kantoren, dat als controle-lijst kan fungeren.

Transito-kantoor afstempelingen zijn nauw betrokken bij de rijdende - kantoor afstempelingen en deze bieden mogelijkheden voor een feitelijk onbekend thema van afstempeling-verzameling, dat interessant kan zijn.

Er zijn (waren) 179 Transito-kantoren in 132 verschillende steden. Deze kantoren gebruikten een grote verscheidenheid van afstempelingen, o.a. tijdelijke rubberstempels, met en zonder vlekken, tot de dubbele cirkel rotators, datum rollers, machine afstempeling en de standaard RMS en PTS stempels. Van deze stalen stempels zouden er geen twee te vinden zijn, die het zelfde lettertype (formaat) hebben.

Overgenomen uit Stamps van 10 oktober 1964, waarin twee vermeld stond, dat de prijs van het Handboek \$ 1,-- is, verkrijgbaar bij Mr. Ed Bergman, 5824 Francesstreet, Omaha in Nebraska, 68106, die ook informatie geeft over het lidmaatschap der Society.

A.J. van Hulst.

Alleen een filatelist kan ook verzamelaar zijn,
elke postzegelverzamelaar is echter nog geen filatelist.

10 januari 1971. USA/CANADA bestaat 1 jaar.

Geef in enkele simpele bewoordingen weer wat u inzicht.
en wensen voor de toekomst zijn.

DE FRANKLIN-WASHINGTON-UITGAVE VAN DE U.S.A.

1. Inleiding. Voor wie van filatelistisch speurwerk houdt, is het volgende wellicht een aansporing een nieuw verzamelgebied te openen. Ik doel hier op de postzegels met de hoofden van Benjamin Franklin of George Washington, welke werden uitgegeven van 16 november 1908 tot mei 1921. Deze zegels vertonen onderling bijna alle verschillen die er in de filatelie zijn, zoals tanding, watermerk, druktechniek, enz..Om een goed overzicht van deze variëteiten te krijgen, heb ik Scott's speciale katalogus geraadpleegd, de nummering daarvan zal in het volgende worden aangehouden. Een complete verzameling zou, afgezien van kleurnuances, postzegelboekjes, privé-tandingen enz., zo'n 220 zegels moeten bevatten. Hierbij zijn inbegrepen de kleurvariëteiten met een letter achter het hoofdnummer, b.v. 376a of 425c.
Ook bij deze verzameling bevinden zich weer enkele "moeilijke" exemplaren (vermoedde u 't al?), die hoog genoteerd staan, zoals de nrs. 360, 363, 482A en 485. Het zal zeker lange tijd duren voor u alle zegels bijeen hebt, laat u zich hierdoor echter niet ontmoedigen.
Gedurende deze tijd kunt u veel spanning beleven met het determineren van de stukken.
Achtereenvolgens worden nu de onderlinge verschillen der zegels behandeld.
2. Het zegelbeeld. Zowel het hoofd van Franklin als dat van Washington staan afgebeeld in een ovaal, de heren kijken naar links. We onderscheiden dan
 - a. Franklin, met de aanduiding U.S.POSTAGE recht geschreven (komt alleen voor in ONE CENT groen),
 - b. Franklin, U.S.POSTAGE gebogen aangegeven,
 - c. Washington, met waarde aanduiding TWO CENTS (karnijn),
 - d. Washington, de waarde aanduiding in cijfers.
3. De waarde. Vanzelfsprekend komen verschillende waarden voor.
We treffen aan 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,15,20,30 en 50 cents en 1 dollar.
De waarde van 2 cents spant hier de kroon met 52 verschillende soorten !

4. De tanding. De volgende tandingen kunnen voorkomen.

- a. geheel getand 12,
- b. geheel getand 10,
- c. geheel getand 11,
- d. geheel getand $12\frac{1}{2}$ (alléén nr. 536),
- e. getand 12 x 10,
- f. getand 10 x 12 (alléén nr. 424b),
- h. getand 10 x 11 (alléén nr. 542),
- j. getand 12 horizontaal,
- k. getand 12 verticaal,
- l. getand $8\frac{1}{2}$ horizontaal,
- m. getand $8\frac{1}{2}$ verticaal,
- n. getand 10 horizontaal,
- o. getand 10 verticaal, en tenslotte nog
- p. ongetand.

Buiten deze "officiële" tandingen kunnen nog doorstoken zegels voorkomen (bij de nrs. 408 en 409) die bekend staan als "Kansas City Roulettes". Verder nog zegels waarbij de perforatie door particuliere firma's is aangebracht. Zowel de doorstoken exemplaren als de privé-perforaties behoren niet tot onze "220".

5. Het watermerk. Ook hier weer variaties, namelijk

- a. watermerk U S P S dubbellijn,
- b. watermerk U S P S enkellijn en
- c. zonder watermerk.

6. Druktechniek. Bij het drukken van de zegels heeft men 3 technieken gevolgd :

- a. diepdruk, vlakke plaat (170 stuks),
- b. diepdruk, rotatiedruk (33 stuks),
- c. vlakdruk, offsetdruk (17 stuks).

7. Papiersoort. Hier treffen we vrijwel alleen "gewoon" papier aan. Hoewel men bij de nrs. 357...366 papier heeft gebruikt waarin lonpen verwerkt zijn, de zegels hebben daardoor een blauwachtige kleur. Ook heeft men een kleine hoeveelheid postzegels (nrs. 335, 337 en 339) gedrukt op papier met 20% "China clay" in plaats van de gebruikelijke 2%. Deze laatsten hebben een grijze tint. Scott heeft deze schaarse zegels geen nummer gegeven. Mocht U dus een prijs exemplaar bezitten, probeert u dan eerst een alcoholblad en dan zal wel weer blijken dat de zegel alleen maar vuil is.

8. De inkt. Zelfs de inkt speelt een rol in deze beschouwing. Bij een kleine hoeveelheid van de nrs. 425, 426 en 435 heeft men drukinkt met aniline gebruikt. Deze kleurstof is door de zegel heengedrongen en vertoont aan de achterzijde een roze kleur. Men noemt ze "pink backs" en ze behoren evenmin tot de 220.

9. Types. De postzegels met de beeldenaar van Washington blijken bij de waarden van 2 en 3 cents nog uiteen te vallen in verschillende types. Scott duidt ze aan met de Romeinse cijfers I...VII.

10. Formaat. Ook het beeldformaat blijkt belangrijk te zijn bij de daterminatie. Zo moesten we dit meten op nr. 462 van nr. 543 te kunnen onderscheiden. De eerste is gedrukt met een vlakke plaat, het beeldformaat is $18\frac{1}{2}$ tot 19 mm bij 22 mm. De tweede is een produkt van de rotatiepers, het formaat is hier 19 bij $22\frac{1}{2}$ mm.

De nrs. 498, 544 en 545 verschillen eveneens in beeldformaat, naar onderling ook sterk in prijs !

11. Postzegelboekjes. Tenslotte hebben de Amerikaanse posterijen nog postzegelboekjes uitgegeven en wel 14 velletjes van 6 stuks en 2 velletjes van 30 stuks. Ook hier weer diverse tandingen en watermerken.

Waarden: 1, 2 en 3 cents.

12. Epiloog. Als u, na het voorgaande te hebben gelezen, iets van enthousiasme bespeurt, pak dan tandingmater, vergrootglas, watermerkzoeker, kortom uw gehele instrumentarium en ga uw doubletten eens aan een nauwkeurig onderzoek onderwerpen.

U kunt met het opzetten van zo'n gespecialiseerde verzameling veel genoeg beleven.

Scott geeft een vrijwel chronologische opsomming, om nu hieruit een systematische indeling af te leiden, vergt wel enige studie.

Ook kunt u b.v. precancels, China-opdrukken en speciale afstempelingen toevoegen.

Veel succes !

Carl E. Kuipers.

Q U E S T I O N - C O R N E R

In aansluiting op het artikel van onze medewerker P.C. Tukker over de Bank Note Issues 1870-1888, nog even het volgende:

Het is noodzakelijk gebleken, degene die bij het lezen van deze zo moeilijk te identificeren zegeluitgiften enigszins aan het duizelen zijn geslagen, een begeleiding bij hun verdere studie te geven.

Deze rubriek is daarvoor bijzonder geschikt. Er zal ge-gracht worden de gerezen vragen en problemen zo goed mogelijk te behandelen wat voor ons allen nuttig kan zijn. Schrijf dus gerust, ook al vindt U het misschien niet zo de moeite waard dieper op zegelstudie in te gaan. Wat niet is kan nog komen.

Het in ons eerste nummer gelanceerde rubriekje "Question-Corner heeft weerklank gevonden in de vele vragen die mij werden toegezonden. Niet alle problemen kunnen in een korte formulering behandeld worden, daarover komen wij later meer uitvoerig terug. Beantwoordingen die zich wel hiervoor leenden volgen hierbij:

Vraag 1: Wie en wat is de "Minute Man" voorkomend op de US-Saving Stamps?

Antwoord: "The Minute Man" betreft geen bestaand hebbend persoon maar is van symbolische oorsprong. Te vergelijken met b.v. het vrijheidsbeeld e.d.. Het is een zinnebeeld van beschermende veiligheid.

Ook is er een postzegel met deze beeltenis (Scott nr.617). Een historische soldatenfiguur met het geweer aan de voet. Dit standbeeld is in de stad Lexington opgericht.

"Minute" heeft hier de betekenis van directe bescherming en heeft niets gemeen met een tijdsaanduiding.

Vraag 2: Mijn plan is een thematische verzameling op te zetten louter van Amerikaanse postzegels. Mag niet te kostbaar worden. Kunt U enige suggesties geven?

Antwoord: Hoewel het in zekere mate een zaak is van zelfwerkzaamheid om tot een origineel gegeven te komen, wil ik toch wel een tip geven. Wat dacht U van "Het wilde westen"? Hiervoor kunnen voorstellingen dienen als: cowboys, indianen, buffels etc..

Al deze echt Amerikaanse figuratie komt in verscheidene mate op de USA-zegels voor o.a. Scott nr's 113, 230, 285, 287, 289, 290, 291, 565, 569, 643, 683, 728, 739, de National Park serie en nog tal van op het onderwerp betrekking hebbende afbeeldingen.

Vraag 3: Wat betekenen de letters P.O.N.Y in een Amerikaans stempel? Is dit een zogenaamde pont-poststempel?

Antwoord: Een speciaal pony-poststempel is mij niet bekend, waarschijnlijk bedoeld U de local-uitgave van Wells Fargo and Co uit 1861-1864. Pony Expresszegel, zeer zeldzaam overigens. Maar uw opgave P.O.N.Y is van meer recentere datum. Deze letters betekenen niets meer dan Post Office New York. Niets bijzonders dus.

Vraag 4: Betreffende het artikel "De vlagstenpels van Canada 1897-98". Aan uw bewering, dat deze stempels speciaal zijn ontworpen voor de jubileumuitgave van 1897, moet ik sterk twijfelen.

In mijn bezit namelijk een zegel der Victoria-uitgifte 1870-72, waarop een fragment van dit vlagstempel voorkomt. Hoe kunt U dit verklaren?

Antwoord: Het door U genoemde zegeltype van de uitgifte 1870-72 hield een langdurige geldigheid en is tot na 1900 nog in gebruik geweest.

Hier is uit te concluderen de mogelijkheid dat een stempeltype uit 1897 kan voorkomen op een vroege zegeluitgifte van 1870.

Deze waren beide in eenzelfde periode in gebruik.

GRATIS RUILMOGELIJKHEID.

Ter bevordering van het onderling contact vooral voor hen die veraf wonen en niet altijd in de gelegenheid zijn de bijeenkomsten bij te wonen, is er de mogelijkheid om door middel van kleine annonces met elkaar in ruilkontakt te treden.

Deze kleine annonces mogen niet meer dan 4 regels tekst bevatten (26 letters per regel) en zijn gratis voor onze deelnemers. Wanneer men meerdere regels wenst, wordt voor elke zegel meer f. 1,- in rekening gebracht.

Maak gebruik van deze wijze van communicatie waarbij ook de onderlinge verstandhouding wordt betracht.

Plaatsing aanvragen te zenden aan de redactie.